

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci žalobkyně **Ing. O. F.-S.**, bytem M., Germany, zastoupené advokátem Mgr. Romanem Seidlerem se sídlem 301 00 Plzeň, Malická 11, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem v Praze 5, Křížová 25 (dále jen **ČSSZ**), v řízení o žalobě ze dne 14.10.2011 proti rozhodnutí žalované ze dne 16.8.2011 č.j. X o přeplatek starobního důchodu a o nákladech řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 28.11.2011 č.j. 16Ad 81/2011-15,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 16.8.2011 č.j. X a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 1.7.2011 č.j. X se z r u š u j í pro vady řízení a věc s e v r a c í žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Romanu Seidlerovi s e p ř i z n á v á odměna v celkové výši 5.082,-Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Plzni na účet č. X, VS 760707, vedený u UniCredit Bank Czech Republic ve lhůtě do 1 měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 14.10.2011 předanou k poštovní přepravě Poště Slaný dne 17.10.2011 a doručenou zdejšímu soudu dne 11.11.2011 prostřednictvím žalované, již byla doručena dne 18.10.2011, se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí ČSSZ z 1.7.2011 obdrženého dne 20.7.2011. V žalobě vyjádřila nesouhlas s uvedeným rozhodnutím, protože jí starobní důchod náleží, neboť v době podání žádosti o starobní důchod (dále jen **SD**) dne 30.6.1998 jí nebylo známo, že bude v budoucnu po určitou dobu pracovat v Německu vzhledem k nezaměstnanosti manžela a jeho dluhům, naopak v rubrice 11 (žádosti) je ...že odpadá;

navíc v roce 2004 byl zákon zrušen a od té doby je možno pracovat bez omezení; namítala také nedostatečné odůvodnění výpočtu a místa zaměstnání v cizině, konkrétní délky doby i vysvětlení a výpočet částky na vrácení; poukázala i na délku řízení od rozhodnutí ze dne 14.7.2008; připomněla také, že jí ČSSZ zasílá pozdě důchod, i když potvrzení o žití zasílá každý měsíc; uvedla také mimo jiné, že několikrát žádala o odstranění tvrdosti zákona a závěrem znovu uvedla, že žádá o odstranění tvrdosti zákona, který byl právě pro tuto tvrdost již v roce 2004 zrušen. K žalobě byla připojena pouze kopie rozhodnutí Sociálního úřadu ve Freisingu ze dne 11.8.2011.

Žalovaná dne 9.11.2011 při zaslání shora uvedené žaloby upozornila, že proti napadenému rozhodnutí ze dne 1.7.2011 podala žalobkyně námitky, které byly zamítnuty rozhodnutím ze dne 16.12.2011 č.j. X, a současně žalovaná připojila i kopie rozhodnutí ze dne 1.7.2011 doručené žalobkyni dne 21.7.2011 podle zasláné kopie doručanky, i ze dne 16.8.2011, jímž byly námitky podané žalobkyní zamítnuty a rozhodnutí ČSSZ č.j. 436 017 016 ze dne 1.7.2011 bylo potvrzeno.

Z kopie žalovanou připojeného napadeného rozhodnutí ze dne 1.7.2011 vyplývá, že jím žalovaná podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, uložila žalobkyni povinnost vrátit ČSSZ přeplatek na starobním důchodu za dobu od 23.8.1999 do 14.10.1999 a od 17.2.2000 do 16.6.2000 v částce 38.078,-Kč, a to do 3 dnů od právní moci rozhodnutí.

Dále žalovaná sdělila dne 18.11.2011 zdejšímu soudu, že rozhodnutí ze dne 16.8.2011, jímž byly námitky žalobkyně zamítnuty a potvrzeno rozhodnutí ČSSZ ze dne 1.7.2011, dle doručanky žalobkyně převzala dne 25.8.2011.

Z připojeného spisu zdejšího soudu sp. zn. 16Ad 75/2010 (původně 16Cad 113/2009) vyplývá, že nejprve rozsudkem ze dne 9.3.2010 č.j. 16Cad 113/2009-43 bylo zrušeno rozhodnutí žalované ze dne 4.2.2009 (žalobkyni byla uložena povinnost vrátit přeplatek na SD v částce 38.078,-Kč) a věc vrácena žalované k novému řízení a rozhodnutí, ale žalovaná proti němu podala kasační stížnost a následně Nejvyšší správní soud v Brně (dále jen NSS) rozsudkem č.j. 6 Ads 90/2010-90 ze dne 8.9.2010 zrušil rozsudek zdejšího soudu ze dne 9.3.2010 č.j. 16Cad 113/2009-43 a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení mimo jiné s odůvodněním: Krajský soud aplikoval na posouzení prekluzivní lhůty předpis, který nebyl v rozhodné době účinný. NSS poukázal na to, že k prodloužení účinnosti původní právní úpravy docházelo několika předpisy, novelizujícími opakovaně přechodná ustanovení zákona č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění, což pro právní posouzení krajským soudem vytvořilo velmi komplikovanou právní situaci (poslední prodloužení účinnosti původní právní úpravy je zahrnuto v zákoně o stabilizaci veřejných rozpočtů). Napadené rozhodnutí krajského soudu je již z důvodu nesprávně aplikovaného práva pro otázku prekluze nároku nezákonné a závěr krajského soudu o promlčení nároku žalované je nesprávný. Dle NSS výrok ani odůvodnění napadeného správního rozhodnutí neobsahuje konkrétní délky doby a místo zaměstnání žalobkyně v zahraničí ani vysvětlení a výpočet částky, jejíž vrácení bylo žalobkyni uloženo. Proti takovému rozhodnutí se žalobkyně vůbec nemůže bránit, neboť nemůže pro nedostatek důvodů polemizovat s výpočtem požadované částky. Žalovaná navíc v odůvodnění neuvedla

správně, jaká právní úprava je na posuzovaný případ aplikovatelná a proč. Jeden z důvodů, pro který krajský soud zrušil správní rozhodnutí (tedy absenci dostatečného odůvodnění rozhodnutí) však NSS shledal jako správný a zákonný. Poté byl *usnesením zdejšího soudu ze dne 29.3.2011* ustanoven zástupcem žalobkyni k její žádosti advokát Mgr. Roman Seidler. Následně pravomocným *rozsudkem č.j. 16Ad 75/2010-152 ze dne 11.4.2011* bylo výrokem I. rozhodnutí žalované ze dne 4.2.2009 č.j. X zrušeno a věc vrácena žalované k novému řízení a rozhodnutí s tím, že je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů dle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen *s.ř.s.*) z důvodů uvedených ve zrušeném rozsudku krajského soudu a v rozsudku NSS, jehož právním názorem je soud vázán, přičemž žalované bylo uloženo ve věci znovu rozhodnout a rozhodnutí bude mít náležitosti v souladu s § 67 a 68 zák. č. 500/2004 Sb., *správní řád*.

V této věci *zdejší soud usnesením ze dne 28.11.2011 dle § 46 odst. 1 písm. b), d) s.ř.s.* řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ČSSZ Praha ze dne 1.7.2011 č.j. X odmítl (výrok I.) s tím, že *v této věci sice žalobkyně podala nejprve námitky proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 1.7.2011 (rozhodnutí obsahovalo i řádné poučení o možnosti podání písemných námitek), které byly zamítnuty rozhodnutím ze dne 16.8.2011, přičemž toto rozhodnutí obsahovalo i informace o možnosti soudního přezkumu, ale poté podala žalobu, již napadla nesprávně rozhodnutí I. stupně, tj. rozhodnutí ze dne 1.7.2011, proti němuž podala námitky, a nikoli rozhodnutí o námitkách ze dne 16.8.2011, proti kterému nelze podat námitky ani odvolání, avšak lze proti němu podat žalobu do dvou měsíců od doručení rozhodnutí.* Vzhledem k tomu, že zdejšímu soudu byla žaloba doručena dne 11.11.2011 a poslední den lhůty k podání žaloby proti rozhodnutí o námitkách ze dne 16.8.2011 připadl na den 25.10.2011, neboť žalobkyně rozhodnutí ze dne 16.8.2011 převzala dle dodejky 25.8.2011, nemohl již soud žalobkyni na její pochybení upozornit, aby případně doplnila a upřesnila podanou žalobu.

Následně v řízení o kasační stížnosti žalobkyně NSS *rozsudkem č.j. 4 Ads 63/2012-57 ze dne 11.10.2012* shora citované usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 28.11.2011, č. j. 16 Ad 81/2011 -15, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení s odůvodněním, že bylo povinností krajského soudu postavit najisto skutečnost, zda nesprávné uvedení data vydání napadeného rozhodnutí je neodstranitelnou vadou žaloby, a proto měla být žaloba odmítnuta jako nepřípustná, nebo zda měl soud vycházet ze všech okolností případu a v situaci, že k žalobě byly přiloženy kopie listin, z nichž bylo patrné, že žalovaná vydala ve věci ještě rozhodnutí o námitkách, dovodit, že žalobkyně zamýšlela žalobou napadnout právě toto rozhodnutí. V takovém případě by bylo zapotřebí konstatovat, že stěžovatelka podala přípustnou a včasnou žalobu a krajský soud se jí měl zabývat. Naopak pokud by nesprávné uvedení data vydaného rozhodnutí v žalobě nebylo možné zhojit na základě ostatních zřejmých skutečností, byl by závěr krajského soudu o nepřípustnosti podané žaloby správný. V zákonné dvouměsíční lhůtě podle § 72 odst. 1 s.ř.s. podala žalobkyně dne 18.10.2011 u žalované správní žalobu, v níž však uvedla nesprávně datum vydání napadeného rozhodnutí. Podle NSS za situace, kdy bylo v daném případě vydáno i rozhodnutí o námitkách, a navíc toto rozhodnutí bylo k žalobě přiloženo, měl krajský soud věc vyhodnotit tak, že žalobkyně zamýšlela žalobou napadnout právě toto rozhodnutí. Přestože v žalobě žalobkyně skutečně označila nesprávně jako žalované rozhodnutí vydané žalovanou v prvním stupni, dala jednoznačně najevo, čeho a z jakých důvodů se domáhá. Proto bylo možné i z celkového

kontextu žaloby dovodit úmysl žalobkyně napadnout druhostupňové rozhodnutí žalované o námitkách. Závěr krajského soudu, že žalobkyně podala žalobu proti rozhodnutí, proti kterému měla podat námitky ve správním řízení, ačkoliv bylo jednoznačně zřejmé, že námitky podala a žalovaná o nich rozhodla, byl navíc podle názoru NSS projevem přepjatého formalismu a zkrácením žalobkyně na ústavně zaručeném právu na spravedlivý proces a na právu na přístup k soudu. Také bylo závěrem uvedeno, že krajský soud je v dalším řízení v souladu s § 110 odst. 4 s.ř.s. vázán výše uvedenými závěry NSS a žalobu bude tedy považovat za přípustnou a při splnění dalších podmínek řízení ji věcně projedná; v novém rozhodnutí pak dle § 110 odst. 3 věty první s.ř.s. rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti, a to včetně odměny ustanoveného zástupce. Dále bylo NSS připomenuto, že v souladu s rozsudkem ze dne 22.4.2010, č. j. 4 Azs 6/2010-42, publikovaným pod č. 2081/2010 Sb. NSS, je-li v řízení o kasační stížnosti ustanoven účastník řízení zástupce (§ 105 odst. 2 ve spojení s § 35 odst. 8 s.ř.s.), takto ustanovený advokát zastupuje účastníka i v dalším řízení o žalobě před krajským soudem poté, co bylo původní rozhodnutí krajského soudu zrušeno NSS.

Z vyžádaného *spisu NSS sp. zn. 4 Ads 63/2012* vyplývá, že v řízení o kasační stížnosti žalobkyně byl pravomocným usnesením ze dne 17.4.2012 žalobkyni ustanoven zástupcem advokát Mgr. Roman Seidler.

*Žalovaná ve svém rozsáhlém vyjádření ze dne 21.1.2013 k žalobě mimo jiné závěrem navrhla zamítnutí žaloby, jelikož je přesvědčena, že postupovala zcela v souladu s právními předpisy, což dokazuje rozhodnutí ministra práce a sociálních věcí ČR ze dne 20.4.2012, č.j. 2012/28303-71, kterým žádosti žalobkyně nevyhověl, neboť neshledal tvrdost v provádění sociálního zabezpečení mimo jiné proto, že žalobkyně dle § 50 odst. 1 zák. č. 582/1991 Sb. nesplnila ohlašovací povinnost, tudíž do 8 dnů neohlásila žalované coby plátcí důchodu, rozhodnou skutečnost mající zásadní vliv na výplatu SD, a to, že je výdělečně činná v cizině a přitom pobírá SD. Dále popsala průběh řízení, kdy předmětem sporu je otázka oprávněnosti nároku na výplatu starobního důchodu v letech 1999 a 2000, když žalobkyně uplatnila žádost o přiznání SD dne 15.4.1998 a současně uvedla, že po přiznání důchodu nebude pracovat, a to ani v cizině, výdělečná činnost skončí 30.6.1998; rozhodnutím ze dne 31.7.1998 byl žalobkyni přiznán od 1.7.1998 SD dle § 29 zákona ve výši 6.388,-Kč měsíčně (nepodala proti němu opravný prostředek, tudíž evidentně s výší SD i délky doby pojištění a výší dosahovaných příjmů souhlasila); dne 22.4.2008 bylo žalované doručeno sdělení německého nositele pojištění potvrzující doby pojištění získané žalobkyní v Německu podle Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Německem č. 94/2002 Sb.m.s. (dále jen **Smlouva**), a to v období od 23.8. do 14.10.1999 a od 17.2. do 17.6.2000 a dále v odpovědi doručené 29.5.2008 na dotaz žalované, z jakého titulu byla žalobkyně v uvedeném období pojištěná, sdělil, že se jednalo o výdělečnou činnost. Žalobkyně dosáhla důchodového věku dne 17.6.1998 a její výdělečná činnost v Německu spadá do období od 17.6.1998 do 16.6.2000 (tj. dvou let po vzniku nároku na SD dle § 29 zákona), tudíž dle citovaného § 37 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona (pozn. soudu: zákona platného do 31.12.2003 a nikoli do 31.12.2004; správně bod 2 a nikoli bod 1) jí nárok na výplatu SD za uvedenou dobu od 23.8. do 14.10.1999 a od 17.2. do 17.6.2000 (dále jen **předmětná doba**) nevznikl. Rozhodnutím ze dne 14.7.2008 žalovaná uložila žalobkyni uhradit přeplatek na SD za předmětnou dobu ve výši 77.930,-Kč (žalobkyní podaná žaloba byla odmítnuta usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 19.11.2008 č.j. 16Cad 251/2008); přešetřením žalovaná došla ke zjištění, že přeplatek*

na SD činí správně 38.078,-Kč, proto bylo vydáno rozhodnutí dne 4.2.2009 a k žalobě žalobkyně jmenovaný soud pak rozsudkem ze dne 11.4.2011 č.j. 16Ad 75/2010 zrušil rozhodnutí žalované ze dne 4.2.2009 v intencích rozhodnutí NSS ze dne 8.9.2010 č.j. 6 Ads 90/2010-90 (dle NSS nebylo rozhodnutí žalované dostatečně odůvodněno, což neumožnilo konkrétní soudní přezkum požadované částky, ale již předtím žalovaná velmi podrobně osvětlila všechny skutkové okolnosti s doplněním odkazu na § 37 odst. 1 písm. a) a odst. 2), a § 27 zákona platného ke dni 31.12.2004. Dále žalovaná zdůraznila, že skutečnost, že žalobkyně - poživatelka dávky důchodového pojištění, nesplnila ohlašovací povinnost a do 8 dnů žalované neoznámila, že započala výdělečnou činnost v Německu, není důvodem k tomu, aby žalovaná opomněla objektivní posouzení věci, byť chápe pohnutky, které žalobkyni přivedly do této svízelné sociální situace. Rovněž bylo uvedeno ohledně žalobkyni namítanou délku doby zasílání SD, že s ohledem na poukazování výplaty důchodu na bankovní konto, je nutno počítat i s jistým prodlením tento úkon provázející, neboť byť je snahou žalované správní lhůty dodržet, nastíněný aspekt je již mimo pravomoc žalované, což by vysvětlovalo námítku žalobkyně, že zpoždění ve výplatě je asi týden, tedy zpoždění od jednoho do sedmi dnů. Také bylo připomenuto, že dávka důchodového pojištění není dávkou sociálního zabezpečení a byl zmíněn i omluvný dopis žalované ze dne 3.2.2009 ohledně snížení přeplatku z částky 77.930,-Kč na 38.078,-Kč, přičemž dne 4.2.2009 bylo vydáno rozhodnutí o této skutečnosti, proti němuž žalobkyně podala žalobu.

Ze zasláního dávkového spisu vedeného žalovanou ohledně žalobkyně je zřejmé, že skutečnosti uvedené žalovanou ve vyjádření ze dne 21.1.2013 odpovídají obsahu spisu, když rozhodnutí ze dne 16.8.2011 bylo doručeno žalobkyni dle dodejky dne 25.8.2011; dle spisové vložky byl žalobkyni přiznán dne 31.7.1998 SD od 1.7.1998 ve výši 6.383,-Kč měsíčně.

Po doručení uvedeného vyjádření žalované žalobkyně ve svých podáních ze dne 12. a 13.2.2013 požadovala přidělení bezplatného advokáta, protože nemá právnické vzdělání; situace je velice nepřehledná, trvá několik let a pobírá sociální dávky; také vyjádřila svůj nezměněný názor v této věci, popsala i celý průběh řízení o přeplatku, když navíc rozhodnutí ČSSZ je bez jakýchkoliv právních a skutkových úvah a není ani uvedeno, jakým konkrétním zaviněním žalobkyně přeplatek vznikl.

Žalovaná dne 20.3.2013 sdělila, že i po doručení podání žalobkyně nadále odkazuje na své vyjádření ze dne 21.1.2013.

Zástupce žalobkyně dne 27.3.2013 podal repliku k vyjádření žalované, v níž navrhl zrušení napadeného rozhodnutí žalované a dále uvedl, že se nezakládá na pravdě tvrzení žalované, že žalobkyně uvedla a svým podpisem stvrdila, že její výdělečná činnost skončí dne 30.6.1998 a nebude po přiznání SD pracovat a nebude výdělečně činná v cizině, když dle žalobkyně je v žádosti o přiznání důchodu na straně IV. v rubrice 11 uvedeno, že po přiznání důchodu nebude výdělečně činná v cizině, avšak v této rubrice je dopsáno slovo „odpadá“ a s ohledem na kontext tohoto slova s textem v této rubrice lze předpokládat, že k podmínce vztahující se k tomu, že žadatel nebude po přiznání SD pracovat se nepřihlíží, tedy, že tato podmínka pro rozhodnutí o přiznání SD odpadne, tzn., že případná výdělečná činnost, kterou by prováděl v cizině, by neměla mít vliv na přiznání a následné vyplácení SD. Žalobkyně

jednala v dobré víře s tím, že je oprávněna po přiznání SD pracovat v cizině, navíc jí nebylo známo, že bude v budoucnu po určitou dobu pracovat v Německu.

Žalobkyně zaslala soudu další podání ze dne 10.4.2013, v němž zopakovala svoje výhrady vůči rozhodování ČSSZ s tím, že nikoho neokradla ani nepoškodila, SD zdanila a sociální úřad v Německu jí musí vypomáhat sociálnímu dávkami; požadovala zrušení rozhodnutí z 1.7.2011 na částku 38.078,-Kč bez správného odůvodnění a navíc zákon byl v roce 2004 zrušen; následně zaslala i kopii shora zmíněného dopisu ČSSZ ze dne 3.2.2009, v němž se žalovaná velice omlouvala žalobkyni za chybné vyčíslení přeplatku s tím, že obdrží v nejbližší době nové rozhodnutí o výši přeplatku.

*Žalovaná v doplnění vyjádření dne 12.4.2013 zdůraznila, že dle § 54 zákona se u dávek důchodového pojištění se rozlišují dva instituty, kterými jsou *nárok a výplata*. Nárok na důchod vzniká splněním zákonných podmínek, k finanční realizaci výplaty důchodu musí současně splněny tři podmínky, kterými je už zmíněné splnění zákonných podmínek pro vznik nároku, pro realizaci výplaty a podání žádosti o přiznání nebo vyplacení dávky. Právě na posouzení nároku na výplatu důchodu je zaměřena rubrika 11 na IV. straně žádosti o SD, kterou žalobkyně uplatnila v Kladně dne 15. 4. 1998. Odpovědi na dotazy ve zmíněné rubrice uvedené pak určují další kroky, jak s výplatou důchodové dávky naložit v souladu s právními zákonnými předpisy. K takovým dotazům patří mimo jiné i dotaz, zda-li výdělečná činnost trvá, skončí či skončila, zda po přiznání důchodu nebude či bude pracovat s předpokládaným měsíčním příjmem brutto Kč ..., zda po přiznání důchodu bude či nebude výdělečná činnost v cizině. Žalobkyně v žádosti o SD uvedla, že výdělečnou činnost skončí dne 30.6.1998, **nebude pracovat** a po přiznání důchodu **nebude** výdělečně činná v cizině, čímž „odpadly“ další dotazy vztahující se k pracovní činnosti po přiznání SD, a tudíž i posuzování nároku na výplatu SD v kontextu s § 37 zákona, jak přiblížila ve svých předchozích vyjádřeních ve věci, neboť žalobkyně vlastním podpisem stvrdila, že po přiznání SD **NEBUDE** vykonávat žádnou výdělečnou činnost ani v ČR ani v cizině. Uvedením, že „odpadá“ neznamená, že se anulují jednoznačná tvrzení žalobkyně.*

Soud se také zabýval otázkou, zda i v dalším řízení po skončení řízení o kasační stížnosti trvají nadále podmínky pro zastupování žalobkyně ustanoveným advokátem, přičemž dospěl k závěru, že dosud trvají a proto nebylo ustanovení zástupce zrušeno.

K výzvě soudu *zástupce žalobce dne 31.5.2013 specifikoval požadované náklady řízení*, když v řízení o kasační stížnosti požadoval za 2 úkony právní služby á 500,-Kč (převzetí a příprava zastoupení a doplnění kasační stížnosti) a 2 režijní paušály á 300,-Kč dle advokátního tarifu (vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, dále jen **AT**) platného v roce 2012, celkem 1.600,-Kč a za další řízení požadoval za 2 úkony právní služby á 1.000,-Kč (převzetí a příprava zastoupení a replika ze dne 27.3.2013) a 2 režijní paušály á 300,-Kč dle AT platného od 1.1.2013, celkem 2.600,-Kč a také částku 882,-Kč (daň z přidané hodnoty - 21% z částky 4.200,-Kč), tedy celkem 5.082,-Kč s tím, aby částka byla zaslána na účet č. X, VS 760707, vedený u UniCredit Bank Czech Republic.

Dle § 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen **správní orgán**). Ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.).

Podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Podle § 78 odst. 1 věta první, odst. 4 a 5 s.ř.s. je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému, a právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.

Dle § 37 odst. 1 písm. a) zákona ve znění platném do 31.12.2003 výplata starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29, nenáleží v období dvou let po vzniku nároku na tento důchod v těch kalendářních měsících, v nichž

1. příjem z výdělečné činnosti, s výjimkou samostatné výdělečné činnosti, přesáhl dvojnásobek částky životního minima platné pro jednotlivce, který je poživatelem starobního důchodu, k prvnímu dni kalendářního měsíce výkonu této činnosti; příjmem se zde rozumí též dávky nemocenského pojištění nahrazující ušlý příjem,

2. poživatel starobního důchodu je výdělečně činný v cizině, a to i po část měsíce.

Podle § 118a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění platném do 31.12.2008 nárok na vrácení, popřípadě náhradu částek vyplacených neprávem nebo ve vyšší výši, než náležely, zaniká uplynutím tří let ode dne, kdy orgán sociálního zabezpečení tuto skutečnost zjistil, nejpozději však uplynutím deseti let ode dne výplaty dávky. Lhůty uvedené v předchozí větě neplynou po dobu řízení o žalobě, výkonu rozhodnutí, nebo jsou-li na úhradu přeplatku prováděny srážky z důchodu nebo ze mzdy nebo placeny splátky na základě dohody o uznání dluhu.

V § 118a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. ve znění platném od 1.1.2009 je stanoveno, že nárok na vrácení, popřípadě náhradu částek vyplacených neprávem nebo ve vyšší výši, než náležely, zaniká uplynutím pěti let ode dne výplaty dávky. Lhůta uvedená ve větě první neplyne po dobu řízení o žalobě, výkonu rozhodnutí, nebo jsou-li na úhradu přeplatku prováděny srážky z důchodu nebo ze mzdy nebo placeny splátky na základě dohody o uznání dluhu.

Podle § 118a odst. 2 věta první zákona č. 582/1991 Sb. jestliže byl občanu vyplácen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu, má plátce důchodu vůči tomuto občanu nárok na vrácení těch vyplacených částek starobního důchodu, které nenáležely.

Dle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. ministr práce a sociálních věcí může odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, a může pověřit správy sociálního zabezpečení, aby odstraňovaly tvrdosti v jednotlivých případech.

Zdejší soud nezměnil v této věci svůj názor vyjádřený v usnesení ze dne 28.11.2011, kdy dle § 46 odst. 1 písm. b), d) s.ř.s. odmítl řízení o žalobě žalobkyně proti rozhodnutí žalované ČSSZ Praha ze dne 1.7.2011 č.j. X z důvodů v něm uvedených, je ale ve smyslu § 110 odst. 4 s.ř.s. vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí, i když ten pravděpodobně přehlédl rozhodující skutečnost, že žalobkyně nepřipojila k žalobě rozhodnutí ČSSZ ze dne 16.8.2011 ani jemu předcházející rozhodnutí ze dne 1.7.2011, tudíž soud mohl jen těžko domýšlet, k čemuž navíc není ani oprávněn, jaké rozhodnutí žalobkyně žalobou vůbec napadla, když i v průběhu dalšího řízení se opakovaně dožadovala pouze zrušení rozhodnutí ze dne 1.7.2011 a k odstranění vad žaloby již zdejší soud neměl prostor z důvodu uplynutí lhůty (§ 72 odst. 1 s.ř.s.), jelikož rozhodnutí o námitkách žalobkyně bylo doručeno dne 25.8.2011 a zdejšímu soudu byla doručena žaloba až 11.11.2011.

Dle názoru NSS se žalobkyně podanou žalobou ze dne 14.10.2011 domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 16.8.2011 z důvodů v ní uvedených. Soud pak na základě všech zjištěných skutečností v této věci dospěl k závěru o částečné důvodnosti žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 16.8.2011. Soud totiž po přezkoumání tohoto rozhodnutí žalované dospěl k uvedenému závěru i s přihlédnutím k § 67 odst. 2 věta první a § 68 odst. 1 až 3 správního řádu (rozhodnutí se vyhotovuje v písemné formě, obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků; ve výrokové části se uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno a označení účastníků; v odůvodnění se uvedou důvody výroku, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků), jelikož žalovaná do rozhodnutí ze dne 16.8.2011 ani do jemu předcházejícího rozhodnutí ze dne 1.7.2011, neuvedla zejména důvody výroku a podklady pro jeho vydání požadované správním řádem. **Rozhodnutí ČSSZ ze dne 1.7.2011** soud shledal nepřezkoumatelným pro nesrozumitelnost, jelikož z něho není vůbec zřejmé, jakou povinnost a jakým způsobem ji žalobkyně porušila, aby bylo možno žalovanou postupovat ve smyslu § 118a odst. 2 věta první a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. shora citovaného; v odůvodnění rozhodnutí je sice uvedeno, že od 23.8. do 14.10.1999 bylo neprávem vyplaceno 11.510,-Kč (měsíčně 6.642,-Kč), ale není zjiitelný použitý způsob výpočtu s uvedeným výsledkem. *Je nutno konstatovat, že v tomto rozhodnutí, jímž byl realizován rozsudek zdejšího soudu ze dne 11.4.2011 č.j. 16Ad 75/2010-152, je daleko více rozhodných skutečností než ve zrušeném rozhodnutí ze dne 4.2.2009, ale nejsou uvedeny všechny nezbytné.*

Také **rozhodnutí žalované ze dne 16.8.2011** o zamítnutí námitek nelze považovat za srozumitelné, tudíž je rovněž nepřezkoumatelné, jelikož ani z něho není zcela zřejmý důvod vedoucí k potvrzení rozhodnutí ze dne 1.7.2011 o uložení povinnosti žalobkyni dle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. vrátit ČSSZ přeplatek na starobním důchodu za dobu od 23.8. do 14.10.1999 a od 17.2. do 16.6.2000 v částce 38.078,-Kč, a to do 3 dnů od právní moci rozhodnutí, když ani z jeho odůvodnění není vůbec zřejmé, jakou povinnost a jakým způsobem žalobkyně porušila, aby žalovaná v souladu s citovanými zákonnými ustanoveními

požadovala jí vyčíslený přeplatek na SD a rovněž není zjištělný způsob výpočtu přeplatku za dobu od 23.8. do 14.10.1999; navíc v odůvodnění rozhodnutí je opakovaně uváděna doba výdělečné činnosti žalobkyně v Německu v době od 23.8.1999 do 14.8.1999 – pravděpodobně se jedná o písarskou chybu, ale i ta má určitý podíl na nesrozumitelnosti rozhodnutí.

Soud rovněž nepřehlédl, že v dávkovém spisu předloženém soudu není založeno rozhodnutí žalované ze dne 31.7.1998 o přiznání SD žalobkyni ve výši 6.388,-Kč měsíčně (nelze tedy ani zjistit, jakého poučení se žalobkyni dostalo ohledně jejích povinností jako poživatele důchodu).

Důkazní břemeno spočívá na žalobkyni, tudíž ona prokazuje svá tvrzení, naproti tomu žalovaná je povinna vycházet ze zjištěných rozhodných skutečností, což v tomto případě bylo oznámení německého nositele pojištění o její výdělečné činnosti v Německu.

V souladu s § 88 zákona č. 582/1991 Sb. ve znění platném od 1.1.2010 je smyslem námitkového řízení přezkoumat rozhodnutí správního orgánu tak, aby na konkrétní nesouhlas a námitky účastníka řízení byla dána zcela přesvědčivá, srozumitelná a jasná odpověď formou správního aktu a vyjasnění toho, jakým způsobem k předmětnému rozhodnutí správní orgán dospěl, což v dané věci však není. Pokud účastník řízení, tj. žalobce, nezjistí z rozhodnutí jeho důvody, nemůže se proti němu účinně bránit a celé další řízení - správní i následné soudní - po podání žaloby pak postrádá svůj primární význam.

Soud nemohl přehlédnout s ohledem na zjištěné skutečnosti, že v této věci nebyla naplněna zásada, že odvolací orgán se v odůvodnění rozhodnutí o odvolání (tj. námitkách) musí vypořádat se všemi důvody uvedenými v odvolání a uvést, o které právní předpisy a jejich ustanovení se při rozhodování opírá a jakými úvahami se při jejich použití řídil; pokud tak neučiní, je takové rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a), odst. 3 s.ř.s.), jak vyplývá i z rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu se sídlem v Brně (dále jen *NSS*), který se k otázce přezkoumatelnosti správních rozhodnutí vyslovil rozšířeným senátem v *usnesení ze dne 19.2.2008, č.j. 7Afs 212/2006-74*, v němž uvedl, že: „*je nepřezkoumatelné takové rozhodnutí odvolacího správního orgánu, pokud rozsah provedeného správního přezkoumání nenalezne odraz v písemném odůvodnění rozhodnutí odvolacího správního orgánu*“. K otázce přezkoumatelnosti správních aktů se vyjádřil NSS také v *rozsudku č.j. 7Afs 1/2010-53 ze dne 4.2.2010*, v němž v návaznosti na shora citované usnesení rozšířeného senátu konstatoval: „*Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů je třeba vykládat v jejím skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí v důsledku nemožnosti zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Pakliže správní orgán vydá rozhodnutí, které je přezkoumatelné ve správním soudnictví, přičemž z jeho odůvodnění nelze ničeho zjistit (obsah a důvody jeho vydání), je zcela opodstatněný názor soudu, že je takové rozhodnutí nepřezkoumatelné a je třeba jej pro tuto vadu zrušit*“.

Napadené rozhodnutí žalované je tudíž nepřezkoumatelné, když nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí, která je pojmově spjata se soudním přezkumem takového rozhodnutí, zjišťuje soud ex offio, přičemž k učinění takového závěru soudem není zapotřebí namítání nepřezkoumatelnosti žalobcem; dojde-li soud k závěru, že napadené správní rozhodnutí je

nepřezkoumatelné, zruší je, aniž by se námitkami žalobce musel věcně zabývat (viz rozsudek NSS ze dne 9.6.2004 sp.zn. 5A 157/2002 publikovaný ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 359/2004). *V této věci žalobkyně namítala neuvedení odůvodnění výpočtu a místa zaměstnání v cizině, přičemž konkrétní zaměstnavatel v Německu není rozhodující, ale rozhodující je výdělečná činnost v cizině v předmětném období potvrzená německým nositelem pojištění, kterou ostatně potvrdila i sama žalobkyně, přesto je přesvědčena o tom, že jí SD náleží za celou dobu a přeplatek nezpůsobila.*

Soud připomíná, že předmětem tohoto řízení je přeplatek na starobním důchodu a nikoli zasílání výplaty SD na bankovní účet po doručení potvrzení o žití žalované. Stejně tak soud není oprávněn rozhodovat o odstranění tvrdosti zákona, neboť dle citovaného § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. je k tomu oprávněn pouze ministr práce a sociálních věcí, který ohledně žádosti žalobkyně již rozhodl, jak ostatně uvedla i žalovaná ve svém vyjádření shora citovaném.

Ze všech shora uvedených důvodů soud tudíž rozhodnutí žalované ze dne 16.8.2011 i jemu předcházející rozhodnutí ze dne 1.7.2011 zrušil bez nařízení jednání pro zjištěné vady řízení, tj. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti (§ 76 odst. 1 písm. a), § 78 odst. 1 věta první, odst. 4 s.ř.s.) a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, jak vyplývá z výroku I. rozsudku.

Žalovaná v této věci vydá nové rozhodnutí, jímž bude zejména realizovat rozsudek Krajského soudu v Plzni sp.zn. 16Ad 81/2011 ze dne 31.5.2013, jehož výrok i odůvodnění bude zcela v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu a rovněž i s příslušnými ustanoveními zákona č. 155/1995 Sb. i zákona č. 582/1991 Sb. Vydá tedy nové rozhodnutí o povinnosti žalobkyně vrátit zjištěný přeplatek na SD v předmětné době, v jehož odůvodnění budou uvedeny všechny rozhodné skutečnosti tak, aby byly srozumitelné nejenom pracovníkům žalované ČSSZ, ale zejména žalobkyni, tudíž bude kromě dosud uvedeného obsahovat i výpočet přeplatku za dobu od 23.8. do 14.10.1999 a také jakou povinnost a jakým způsobem ji žalobkyně porušila. Soud apeluje na žalovanou, aby již konečně v této věci vydala rozhodnutí, které bude v případě podání žaloby přezkoumatelné a nebude nutno jej rušit pro vady řízení (nesrozumitelnost) i vzhledem k celkové délce řízení o přeplatku na SD.

Dále soud ještě podotýká, že jeho právním názorem je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s.ř.s. a rovněž připomíná, že podle § 75 odst. 1 s.ř.s. při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. v této věci k datu 16.8.2011.

O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 věta první s.ř.s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně, která měla ve věci úspěch, však náhradu nákladů řízení nepožadovala.

Žalobkyni byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s.ř.s.). Soud proto přiznal odměnu jmenovanému advokátovi a to požadovanou částku 5.082,-

Kč (obsažena je i DPH 21%, neboť ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty) v souladu s jím předloženým vyúčtováním ze dne 31.5.2013 s tím, že přiznaná odměna bude zaslána na jeho účet č. 2107661414/2700, VS 760707, vedený u UniCredit Bank Czech Republic, jelikož požadavek zástupce žalobkyně je v souladu s § 9 odst. 2, § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a § 13 odst. 3 AT. Tato částka bude vyplacena z účtu zdejšího soudu ve stanovené lhůtě (*výrok III. rozsudku*), kterou soud považuje za přiměřenou.

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost *ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení* ve dvou písemných vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o této stížnosti rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. *Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 31. května 2013

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně